

KOVÁCS JOLÁNKA

A KULTÚRA KÖVETE

Szerbiában, a Muzslyán élő és alkotó Kovács Jolánka műfordító, novella- és meseíró, könyvszerkesztő, magyar szakos tanár, de tizenhat éve iskolai könyvtárosként dolgozik. Nemzetközi koordinátor, a kultúra közvetítésével segíti a népek egymáshoz való közeledését, akár a kultúra követének is mondhatnánk.

□ **Jónéhány fordítás áll már mögötte. Hogyan kezdett el műfordítással foglalkozni?**

Hét éve foglalkozom műfordítással és teljesen véletlenül kezdődött az egész. 2010-ben a muzslai Szervó Mihály Általános Iskola, ahol dolgozom, részt vett egy határon átvéelő projektben, aminek a főszervezője a Nagybecskereki Önkormányzat volt. Koléganőmmel egy irodalmi találkozó és egy koncert megszervezését vállaltam. Az irodalmi találkozón Danyi Zoltán és Villányi László volt a vendégünk. Amikor minden lezajlott, a Nagybecskereki Önkormányzat felkért, hogy fordítsak le valamit szerbre a két íróvendég szövegeiből, hogy közöljék egy füzetecskében, ami a projekt megvalósult műsorairól szólna. Ekkor lefordítottam egy részt Danyi Zoltán *Eggyé válni a hideg* című novellájából. Furcsamód jó érzés volt, mintha valami különleges módon kelt volna életre az a szövegrész; a novella különben is tetszett. Lefordítottam végig, elküldtem a szerzőnek, úgy gondoltam, látnia kell, hiszen az ő írása. Danyi pedig elküldte a szerb változatot a *Književne novine c.* belgrádi irodalmi lapnak, és mit ad isten, közölték. Aztán Danyi Zoltán kérésére lefordítottam a *Hullámok után a tó sima tükre c.* novellafüzért végig, ami a mai napig kiadatlanul áll. De azóta hét fordításkötetemet jelent meg, vajdasági, szerbiai, felvidéki és romániai irodalmi folyóiratok közölték a fordításaimat, valamint három antológia.

□ **Miért tartja fontosnak a kultúra határokon átvéelő és nemzetiségek közötti kapcsolatát?**

A Vajdaságban élek, tehát egy eleve multinacionális közegben.

Úgy gondolom, nem eléggé ismerjük egymás kultúráját – ennek megismeréséhez pedig az egyik igen szép és nemes út a műfordítás. Ha különböző nemzetiségű írók, költők olvassák egymás műveit, hiszem, hogy sok hasonlatosságot fedezhetnek fel egymás írásaiban, hasonló gondolkodásmódot, meglátásokat, hasonló líraiságot, hasonló fájdalmat, és ez emberileg is közelebb hozza őket egymáshoz. De szép példát tudok mondani az olvasók érdeklődéséről is más anyanyelvű írók művei iránt. Szenttamáson már évekkel ezelőtt a Gion Nándor Emlékházhoz fordultak a helybeli szerb ajkú irodalomkedvelők, hogy nagyon szívesen olvasnák Gion műveit szerb nyelven (azokon túl persze, amelyek már megjelentek szerb fordításban), hisz sokan közülük ismerték és szerették a szenttamási születésű író. Az Emlékház 2011-ben hirdetett először műfordítói pályázatot Gion Nándor novelláinak szerb nyelvre való átültetésére. Azóta két antológiát jelentettek meg szerb nyelven, amelyekben Gion novellái olvashatók. Én is így kezdtem Gion-novellákat fordítani, tavaly pedig fölkerésre, ugyanezre a pályázatra fordítottam le az író *A kárókatona még nem jöttek vissza* című ifjúsági regényét. Hiszem, hogy a kultúra határokon átvéelő kapcsolataiból nagy irodalmi barátságok születhetnek, és nemcsak azok, hanem különösen kedves és érdekes könyvek is – ilyen könyvek születésénél a műfordító a „híd”. Jó érzés ilyen „hídnak” lenni, ami persze mindig nagy munkával jár.

□ **Miben látja a Képzelt és álmodok megmozdulás jelentőségét?**

Két évvel ezelőtt kért meg Nedeljko Terzić szüvegíró barátom, hogy küldjem el a pályázatot magyarországi iskoláknak, és tegyem olvashatóvá és pályázhatóvá a muzslai iskolában is, ahol dolgozom. Elküldtem a pályázatot Benák Katalinnak, a *Vásárhelyi Látóhatár* főszerkesztőjének, aki szétküldte több magyarországi iskolába, aztán a gyerekek verseit továbbította nekem, én meg szerb nyelvre fordítottam őket, és magyarul-szerbül eljuttattam Nedeljko Terzićnek. Nagyon örülök, hogy a pályázatnak tavaly és az idén is voltak magyarországi díjazottjai (sőt, tavaly egy muzslai kislány is, idén pedig egy muzslai középiskolás), és verseik bekerültek abba a szép antológiába, amely a Sirmiumart Művelődési Központ gondozásában jelenik meg, ami a pályázatra érkezett gyerekverseket tartalmazza.

□ **Tervei...**

Tíz évvel ezelőtt kezdtem el folyamatosan írni, először novellákat, aztán gyerekekről szóló novellákat, majd fordítani, könyveket szerkeszteni. Érdekes módon, ha az egyiket már majdnem befejezem, adódik valami más. Az utóbbi időben főleg meséket írok, az idén talán napvilágot lát az első mesekötetem, a zentai *zEtna* gondozásában. Nemrég fejeztem be egy tankönyv megírását, de még kettőt vállaltam – hát ez talán tervnek nevezhető, hisz a harmadik tankönyvet valahol jövő nyárra kell befejeznem. Az, hogy folyamatosan dolgozom, az életem része, így tudok lélegezni. A helybeli iskola könyvtárában dolgozom, közben gyerekeket készítek föl szavalóversenyekre. De ezt se nevezném tervnek, hisz természetes, hogy a következő iskolaévben ez is folytatódik majd, mert mindig vannak tehetséges gyerekek, akikkel dolgozni kell, nehogy a bennük levő gyöngyszemnek, ami hiszem, hogy isteni ajándék, „megkopjon a fénye”. Nemrég fejeztem be Milan Dunderski szenttamási születésű, posztmodern költő verseinek magyarra való fordítását, de még csiszolgom. Ebből egy kétnyelvű kiadvány készül a Szenttamási Népkönyvtár kiadásában.

□ **Köszönjük a szerb-magyar kapcsolataink során a tolmácsolását. További izgalmas fordításokat és közös projekteket kívánunk!**

Benák Katalin

Bővebben: www.vasarhelyilatohatar.hu